

Deniz Ticaret Odasına kayıtlı bulunmayan Derneğin ÖTV sıfıra indirilmiş yakıt imkanından yararlanmasının mümkün olup olmadığı hk.

Belge türü	Özelge
Kanun	ÖZEL TÜKETİM VERGİSİ KANUNU
Özelge no	39044742-ÖTV 12. MADDE-2174
Tarih	08.09.2014

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

..... BAŞKANLIĞI

(Mükellef Hizmetleri Katma Değer Vergisi Grup Müdürlüğü)

Sayı : 39044742-ÖTV 12. MADDE-2174

08/09/2014

Konu : Deniz Ticaret Odasına kayıtlı bulunmayan Derneğin ÖTV sıfıra indirilmiş yakıt imkanından yararlanmasının mümkün olup olmadığı.

İlgide kayıtlı özelge talep formunda, sahibi bulunduğu ve ... isimli teknelerle Sedef Adası ile Kartal arasında, çoğunlukla üyelerin faydalandığı ve bir bedel tahsil edilmeksizin yolcu taşımacılığı hizmeti veren Derneğinizin 2003/5868 sayılı Kararname kapsamında ÖTV'siz deniz yakıtı kullanma hakkından faydalanmak istediği, diğer şartlar yerine getirilmesine rağmen 6 Seri No'lu ÖTV Genel Tebliğinde yer alan ve bu haktan faydalanmanın gerekleri arasında bulunan Deniz Ticaret Odasına kayıt şartının ise Derneğiniz tarafından sunulan hizmetin ticari gerekler içinde verilmediği gerekçesiyle yapılan kayıt başvurularının reddedilmesi nedeniyle yerine getirilemediği belirtilmekte olup Derneğinizin bahsi geçen tebliğde sayılan ve ÖTV'siz deniz yakıtı alabilmek için DTO'ya kayıt şartının zorunlu tutulmadığı

kamu kurum ve kuruluşlarının tabi olduğu kapsamda değerlendirilmesinin talep edildiği anlaşılmaktadır.

16/07/2003 tarih ve 25170 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 01/07/2003 tarih ve 2003/5868 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı eki Kararın 1'inci maddesi ile Türk Uluslararası Gemi Siciline ve Milli Gemi Siciline kayıtlı, kabotaj hattında münhasıran yük ve yolcu taşıyan gemilere, ticari yatlara, hizmet ve balıkçı gemilerine miktarı her geminin teknik özelliklerine göre tespit edilmek ve bu akaryakıtı kullanacak geminin jurnaline işlenmek kaydıyla verilecek akaryakıtın ÖTV tutarı sıfıra indirilmiştir.

Söz konusu Kararname eki Kararın uygulama usul ve esasları 31/12/2003 tarih ve 25333 (3. Mükerrer) sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 9, 10, 14, 23,24, 26 ve 31 Seri No'lu ÖTV Genel Tebliğleriyle değişik 6 Seri No'lu ÖTV Genel Tebliğinde düzenlenmiş olup, söz konusu Tebliğin "Kararname Kapsamında Deniz Yakıtı Alabilecek Deniz Araçları" başlıklı 2/a bölümünde, Kararname kapsamında deniz yakıtı alabilecek deniz araçlarının; Türk Uluslararası Gemi Siciline veya Milli Gemi Siciline ve DTO'ya kayıtlı, kabotaj hattında çalışan, 31/07/2002 tarih ve 24832 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Gemi Adamları Yönetmeliğinde tanımlanan yük ve yolcu taşıyan gemiler, balıkçı gemileri, ticari yatlar ve hizmet gemileri olduğu ifade edilmektedir.

Ayrıca, söz konusu Tebliğin aynı bölümünde Genel ve Özel Bütçeli İdareler, İl Özel İdareleri, Belediyeler ve sermayesinin %51'i veya daha fazlası bunlara ait olan kuruluşlar ile özelleştirme kapsam ve programına alınmış olup hisselerinin yarısından fazlası kamuya ait olan kuruluşların sahip olduğu deniz araçları ile balıkçı gemilerinin (5590 sayılı Kanunun 9 uncu maddesinin (h) fıkrasında sayılan "balıkçılıkla ilgili gemi işleten firmalar"hariç), Kararname kapsamında deniz yakıtı alabilmeleri için DTO'ya kayıtlı olmalarının zorunlu olmadığı ifade edilmektedir.

Yukarıda yapılan açıklamalardan da anlaşılacağı üzere söz konusu Kararname kapsamında deniz yakıtı kullanabilmek için gerekli şartlar arasında sayılan DTO'ya kayıtlı olma şartı hususu sadece bahsi geçen kamu kurum ve kuruluşları için ihtiyari tutulmuştur.

Diğer taraftan, 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu'nun l'inci maddesine göre dernek ve vakıflar kurumlar vergisi mükellefleri arasında sayılmazken, aynı maddenin (ç) bendi ile dernek ve vakıflara ait iktisadi işletmeler kurumlar vergisi mükellefiyeti kapsamına alınmıştır. Aynı Kanun'un 2'nci maddesinin beşinci fıkrasında, dernek ve vakıflara ait veya bağlı olup faaliyetleri devamlı bulunan ve sermaye şirketleri ile kooperatifler dışında kalan ticari, sınai ve zirai işletmelerin dernek ve vakıfların iktisadi işletmeleri olduğu, aynı maddenin altıncı bendinde de dernek ve vakıflara ait iktisadi işletmelerin kazanç amacı gütmemelerinin, faaliyetlerinin kanunla verilmiş görevler arasında bulunmasının, tüzel kişiliklerinin olmamasının, bağımsız muhasebelerinin ve kendilerine ayrılmış sermayelerinin veya işyerlerinin bulunmamasının mükellefiyetlerini etkilemeyeceği, mal ve hizmet bedelinin sadece maliyeti karşılayacak kadar olmasının, kar edilmemesi veya karın kuruluş amaçlarına tahsis edilmesinin bunların iktisadi işletme niteliğini değiştirmeyeceği hükme bağlanmıştır.

Dernekler tüzel kişilikleri itibariyle kurumlar vergisi mükellefi olmamakla birlikte, dernek tüzel kişiliğine bağlı iktisadi işletme oluşturacak ticari, sınai ve zirai faaliyetlerin kurumlar vergisine tabi tutulması gerekecektir.

1 Seri No'lu Kurumlar Vergisi Genel Tebliği'nin dernek veya vakıflara ait iktisadi işletmelerle ilgili (2.4.) bölümünde; iktisadi işletmenin belirlenmesinde iktisadi işletmenin en belirgin özelliğinin bağlılık, devamlılık ve faaliyetin ticari, sınai veya zirai bir mahiyet arz etmesi olduğu diğer bir anlatımla iktisadi işletmenin unsurlarının ticari faaliyetin de temel özelliklerinden olan, bir organizasyona bağlı olarak piyasa ekonomisi içerisinde bedel karşılığı mal alım-satımı, imalatı veya hizmet ifaları gibi faaliyetler olduğu, Kanunun bu gibi halleri tek tek saymak yerine, dernek veya vakıf tarafından piyasa ekonomisi içerisinde icra edilen tüm iktisadi faaliyetleri kapsamına aldığı, satılan mal veya hizmete ait bedelin sadece maliyeti karşılayacak kadar olmasının, kar edilmemesinin, karın kuruluş amaçlarına tahsis edilmesinin iktisadi işletme olma vasfını değiştirmeyeceği açıklanmıştır.

Dolayısıyla Derneğiniz tarafından ve isimli teknelerle Sedef Adası ile Kartal arasında verilen yolcu taşımacılığı hizmetinin bir bedel alınmaksızın verilmesi halinde, bu faaliyet nedeniyle Derneğimize bağlı iktisadi işletme söz konusu olmayacaktır. Ancak, sözü edilen hizmetin yerine getirilmesi için yapılan masrafların hizmet verilenlerden doğrudan ya da dolaylı olarak tahsil edilmesi veya bu hizmet için bağış adı altında dahi olsa bir bedel alınması durumunda, söz konusu faaliyet nedeniyle Derneğimize bağlı iktisadi işletme oluşacağından bu hizmet dolayısıyla oluşan iktisadi işletme nezdinde kurumlar vergisi mükellefiyeti tesis edilmesi gerekecektir.

Buna göre, yukarıda yapılan açıklamalar çerçevesinde, ve isimli teknelerle Sedef Adası ile Kartal arasında herhangi bir bedel tahsil edilmeksizin verilen yolcu taşımacılığı hizmeti nedeniyle Derneğimize bağlı bir iktisadi işletmeden söz edilememesi ve bu gerekçeden ötürü DTO'ya kayıt şartının yerine getirilememesi nedeniyle, 6 Seri No'lu ÖTV Genel Tebliğinin (2/a) bölümünde yer alan diğer şartlar yerine getirilmiş olsa dahi yukarıda bahsi geçen Kararname kapsamında deniz yakıtı kullanma hakkından yararlanılamayacağı tabiidir.

Ancak, sözü edilen taşımacılık hizmetinin yerine getirilmesi için yapılan masrafların hizmet verilenlerden doğrudan ya da dolaylı olarak tahsil edilmesi veya bu hizmet için bağış adı altında dahi olsa bir bedel alınması durumunda, bu faaliyet nedeniyle Derneğimize bağlı bir iktisadi işletme ve buna ilişkin kurumlar vergisi mükellefiyeti söz konusu olacağından, bahsi geçen Tebliğin (2/a) bölümünde yer alan şartların yanı sıra, verilen hizmet dolayısıyla DTO'ya kayıt şartının da yerine getirilebilmesi ve söz konusu Tebliğde açıklanan usul ve esaslara uyulması halinde, bu Kararname kapsamında ÖTV'siz deniz yakıtı kullanma hakkından faydalanmanız mümkün olacaktır.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 18.09.2026